

ECONOMIA ■

El tipus d'interès continua eixamplant la bretxa de les desigualtats

MÚSICA ■

Clàudia Xiva, Ter i el projecte recopilatori 'El refugi', entre les novetats discogràfiques

MAGAZÍN

Núm. 285

Divendres, 14 de juliol de 2023

MANUEL MILÁN MESTRE

“Jo soc obra dels meus amics”

ENTREVISTA

MANUEL MILIÁN MESTRE

“La meua visió de l’amistat és la fraternitat, un vincle que no es trenca mai”

Manuel Milián Mestre (Forcall, Els Ports, 1943) és una font inesgotable de conversa, que s’alimenta de la seva llarga experiència en el món econòmic, polític i cultural. Als seus 80 anys, ha decidit homenatjar els que l’han acompanyat en aquest camí amb el llibre ‘Les paradoxes de l’amistat’ (Ed. Pòrtic). Hi surt gent de tots els àmbits, i no sempre coincidents ideològicament amb ell. Perquè aquesta és, precisament, una de les essències de l’amistat.

**Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós**

Aquest llibre és un repàs a la seva vida a través de l’amistat. Ara en diem *amistats* fins i tot dels que coneixem a les xarxes socials. És evident que vostè en té un altre concepte.

L’amistat és una derivació de l’amor. Quan una persona agafa afecte a una altra, hi ha una primera *mobilització emocional*. Però això és el que sent tothom. El llibre és un derivat de l’experiència vital meua, són conclusions que venen donades d’una llarga experiència. Primer, del motiu pel qual t’aproximes a algú. En el meu cas, és molt clar: vinc d’una família destrossada en la guerra, soc criat per la meua àvia i el meu oncle capellà, un gran historiador.

Aquesta és la solitud de la qual parla, en la seva infantesa?

Sempre he estat sol, fins que em vaig casar amb 44 anys. La meua família han estat els meus amics. Fins i tot els meus germans són sobretot amics. El pròleg del llibre me l’ha escrit Joan Rosell [expresident de Foment i de la CEOE], que per a mi és com un germà. El vaig conèixer amb 21 anys, quan va venir a *La Vanguardia* i jo n’era conseller delegat, i li vaig obrir les portes. Amb això vull dir que la meua visió de l’amistat és la fraternitat, un vincle que no es trenca mai.

Mai no n’hi ha fallat cap, d’amic?

Em sobrarien dits d’una mà per comptar els que m’han fallat, però fins i tot per a aquests quan han mort he anat a donar el condol i al funeral.

Què li han aportat, els seus amics?

L’amistat també és l’agraïment. Tots t’han enri-

quit, tots t’han aportat coses. Si no fos pel senyor Santacreu [l’empresari i polític Josep Maria Santacreu] no hauria pogut fer ni una tercera part del que he fet. O Baltasar Porcel, que va ser decisiu per canviar la meua vida. El darrer estadi de l’amistat, per a mi, és el respecte a la manera de ser de l’altre. Això ho diu molt clar Aristòtil a la seva *Ars Rethorica*: sols les persones ben educades seran capaces d’entendre qui no és com ells i li mantindran la relació d’amistat.

Comença citant Ciceró, ara em parla d’Aristòtil. La idea d’amistat dels clàssics és vigent?

Vaig ser educat així. Quan tenia deu anys i mig vaig entrar el Seminari de Tortosa, on estudiàvem en llatí. La carrera de Filosofia, que la vaig fer al Seminari, també va ser tota en llatí. I la Teologia, de la qual vaig fer un curs, també. El tractat *De amicitia* de Ciceró és un llibre fonamental: hi vaig veure els valors filosòfics i socials de l’amistat, i com aquesta construeix la vida. Ciceró té una frase terrible: diu que les persones que no són capaces d’experimentar l’amistat tampoc són dignes de viure sota la llum del sol.

Ha parlat de Porcel com d’una persona fonamental en la seva vida.

M’emociona encara recordar el dia que vaig anar a acomiadar-me del seu cadàver. Anàvem amb en Lluís Foix. Em va impactar... Hi va haver uns anys en què venia cada dia a sopar a casa meua. S’hi estava fins a les 12 i se n’anava a Bocaccio. M’hi va acabar portant a mi, entre models i artistes! Però abans d’això, de venir a Barcelona, hi ha una part de la vida de Porcel que poca gent coneix.

Quina és aquesta faceta?

Va ser *rollista* dels Cursets de Cristiandat, a

Mallorca. És a dir, el senyor que feia la conferència en els cursos, que eren com uns processos de conversió. Era molt catòlic, però en un moment donat trenca amb tot això. Entra de secretari amb Camilo José Cela i del tomb que fa en surt el Porcel laic, anarcoide. Ell em deia que jo era un intel·lectual, que si feia carrera eclesiàstica em malmetria... i al final em va convèncer! Va haver-hi una confraternització molt gran. Podíem estar xerrant fins a la matinada, i em llegia molta poesia, molta. Hi ha un Porcel poeta poc conegut, enamorat de Neruda. Unes nits que s'acabaven quan es feia de dia. Ell em va portar al pintor Carlos Mensa, que era comunista. Vam fer un trio curiós, una amistat a tres bandes que va ser molt maca.

Amb Mensa, explica que va anar a veure Josep Pla a Llofríu. Un episodi més aviat surrealista...

Manuel Fraga em va demanar que li portés... una melmelada! Pla va tenir la gosadia de dir, en un article a *Destino*, que de les coses bones de la natura sempre se n'han fet melmelades... excepte de les roses. Fraga, que era com una enciclopèdia, m'avisava que m'enviaria un paquet perquè li faci arribar a l'escriptor: hi havia una melmelada de roses búlgara. Quan ho va veure en Pla es va exclamar: "Fraga, que a mi m'ha perseguit amb la censura!" Tot va acabar amb una castanya tremenda d'en Pla, i amb Mensa i jo acompanyant-lo al mas.

Des del punt de vista d'un periodista, és molt interessant el capítol que dedica a Hernández Pardos, el que va ser històric director d'El Noticiero Universal.

A mi, la vida me la canvia Porcel. Però la projecció me la dona Hernández Pardos. Jo soc obra dels meus amics, com un suro que flota gràcies a la seva aigua. Evidentment, no em considero un inútil, però ells veien en mi unes qualitats que jo no sabia que tenia. Hernández Pardos era anticlerical, republicà... tot el contrari de la meua família. Però cada estiu pujava a Morella a passar uns dies amb ells, i té coses meravelloses escrites sobre la meua mare. Em va agafar com si fos un afillat. Ell és qui em va presentar empresaris com en Santacreu, o com l'Eduardo Tarragona. Tenia una personalitat terrible, la independència periodística per a ell era sagrada tot i trobar-nos a finals del franquisme. Va deixar la direcció del diari l'any 1970, però des del diari vàrem tombar l'alcalde de Barcelona, José María de Porcioles, l'any 1973. Hernández Pardos m'ensenyava que les proves són proves, no paraules. Per això sempre he cregut molt en la coherència, i no accepto la hipocresia... i per això també em fa fàstic la política que estem vivint.

Al llibre hi parla de noms que han estat de primera línia en la història, com el cardenal Tarancón, absolutament clau en la Transició. Per què diu que el seu error va ser desaparèixer de la vida pública?

Haurà pogut veure que al llibre hi ha dues claus decisives sobre ell. La primera, quan una colla de persones l'any 1969 ens reuneix a un grup de joves de l'Associació de Propagandistes Catòlics per fundar la democràcia cristiana espanyola. Allà hi són també Landelino Lavilla, Otero Novas, Marcelino Oreja i d'altres... Jo era el més jovenet. Quan ho teníem tot dissenyat i treballat, amb finançament d'en Santacreu, un dissabte ens crida un dels promotors, i ens diu que Tarancón li ha prohibit l'operació. La raó: "No vull catòlics en un partit, vull catòlics a tots els partits." Jo vaig marxar amb Fraga al cap de tres o quatre mesos.

Aquesta, la primera. L'altra era Godsa, el Gabinet de Orientación y Documentación, SA. Una mena de think tank, en diríem avui?

Allà hi havia un equip d'unes 12 o 13 persones civils que estaven treballant per dissenyar la transició i cinc militars d'estat major que venien vestits de civils, que després Gutiérrez Mellado s'emportaria al ministeri de Defensa per muntar el modern CESID. De fet, tot havia començat amb la fundació del Club Àgora a Barcelona, que em van finançar una sèrie d'empresaris. Aquest equip de Godsa tenia una corona de comissions que implicava 75 perso-

"Al Gabinete de Orientación y Documentación (Godsa) hi havia persones que treballaven per dissenyar la Transició [...] No va ser casualitat, va ser planificació"

nes, entre les quals hi havia des de Leopoldo Calvo Sotelo a Francisco Fernández Ordóñez passant per Ramón Tamames i *tutti quanti*.

Gent que va ser decisiva. O sigui, que la transició no va ser casualitat sinó planificació?

Totalment. La projecció filosòfica i les idees estratègiques. Hi havia fins i tot Nicolás Franco Pascual de Pobil, nebot del dictador. Un dia va dir que a la propera reunió no hi podia ser perquè tenia un viatge a l'estranger. Després es va saber que havia anat a París a sopar amb Santiago Carrillo. Perquè vegi el que va ser la pretransició! D'allà va sortir el document *Los cien primeros días de gobierno*, que es va tancar a l'ambaixada de Londres, amb Manuel Fraga, el dia 14 de juliol de 1975. Ho recordo molt bé perquè és el dia del meu aniversari, i vaig portar-hi unes ampolles de xampany.

Aquí hi havia el programa de govern dels primers moments del postfranquisme?

Amb un apèndix: el discurs que el rei havia de fer a la presa de possessió. Un centenar de folis. Fraga l'hi va portar al que llavors era príncep Juan Carlos. Es va acollonir amb una part del text del discurs. Antonio Cortina i Gabriel Cisneros es reuneixen a sopar en un hotel als afores de Madrid amb el cardenal Tarancón i el seu home de confiança, el jesuïta José María Martín Patino –germà del famós cineasta–, i allà li encolomen a Tarancón la part del text que Juan Carlos no volia dir: va ser la famosa homilia de San Jerónimo del Real del 27 de novembre de 1975, una setmana després de la mort de Franco. La de "la Iglesia no pide ningún tipo de privilegio, pide que se le reconozca la libertad que proclama para todos". Però tornant a la pregunta inicial, sí que Tarancón es va penedir al final de la seva vida. Ell hauria volgut que hi hagués una ètica civil que volia que s'implantés en el sistema de partits, en tots. La transició és plena d'incògnites que la gent encara no

"Som de Natzaret"

Una conversa amb Manuel Milián és una caixa de sorpreses. Al llibre parla de la seva família, però no explica una deducció que ha anat fent a còpia de recollir informacions: que molt possiblement és d'ascendència jueva.

Com ho ha sabut? Ningú no li ho va explicar?

La meua àvia tenia un sac amb 540 monedes d'or i plata. Els jueus que podien sempre guardaven or, perquè en un moment donat podien haver de fugir, i això es convertia en diner. Al principi de la guerra, van descobrir que ho tenia enterrat en un hort fora del poble. El secretari de l'Ajuntament la va cridar i li va dir que si no ho entregava l'endemà el seu marit anava a la presó. Ho va fer, i mai més va saber res del sac de monedes. L'avi va anar a la guerra, i en tornar es va trobar amb una família i una hisenda destrossades. Va entrar en una depressió profunda i no es va aixecar del llit durant 14 anys, ni per anar a l'enterrament de la seva dona. I la meua àvia tampoc no va sortir mai més de casa, ni va tornar a l'església. Les dones dels jueus de rigorosa observança es rapen el cap quan mor el marit, com una mena de signe de postfidelitat. L'àvia va fer una cosa semblant: el seu home no es movia del llit i ella no es va moure de casa.

Era jueva, potser sense ni ser-ne conscient...

Com la mare: quan jo li demanava d'on érem, em deia que "nosaltres som de Nazaret", sense aclarir mai què volia dir amb això. També era molt religiosa, una santa, però no era una dona de cultura, quasi no sabia llegir ni escriure perquè l'havien tret de l'escola amb 7 anys. I en canvi, se sabia de memòria els noms de les 12 tribus d'Israel: "Rubèn, Simeó, Leví, Judà...". Amb els anys vaig saber que el segon cognom de la meua mare, Castel, és jueu i ve de Baviera. A la meua zona hi ha Dauden, Castell... tots d'origen alemany.

coneix.

Ha parlat de Tamames, un dels amics que surt en el llibre. Li ha sabut greu veure el paper que ha fet en la moció de censura de Vox?

Ramón Tamames està a punt de fer 90 anys. I no ha estat mai comunista! Em va dir que, simplement, militava en el partit més antifranquista que hi havia "porque era el único". Era un economista més aviat socialdemòcrata. En aquell moment, va tenir una relació estreta amb Carrillo, i formava part del secretariat general del PCE. Tot això creava una corporació de gent que estava interessada que Espanya tingués una democràcia. I a Catalunya, en el retorn de Tarradellas, que els militars no franquistes no volien de cap manera. No li perdonaven que hagués allargat la Guerra Civil organitzant l'economia de guerra des de la Generalitat. En parlaré, del retorn de Tarradellas, al meu proper llibre. Hi ha gent que em diu que tinc l'obligació d'explicar-ho abans de morir-me.

Hi ha un amic seu que no té un capítol propi al llibre, l'empresari Josep Maria Santacreu, de Santa Creu de Jutglar al Lluçanès. Se'l mereixeria, no?

També tindrà un llibre. Estic treballant en el que es titularà *El funeral de la gaviota*, en referència al símbol del PP. Em referiré a com Aznar trenca la que havia estat la línia del partit fins aquell moment i conflicta el tema de Catalunya. Quan no hi havia hagut cap problema amb Fraga, i li ho dic jo, que havia estat el pont entre ell i Jordi Pujol. Primer de tot utilitza això per fer el Pacte del Majestic, però després diu que ja no el necessita i l'erra totalment. Jo l'acusaré. I el llibre començarà amb el funeral de Santacreu, al qual no hi va anar ningú del partit. El senyor que l'havia finançat en la seva fundació! No van tenir la molèstia ni de ser allà per agrair-l'hi en el moment de la seva mort. Amb l'única excepció de Santi Rodríguez, que va ser diputat al Parlament.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Herència universal

Aquesta ha estat probablement una de les propostes més cridaneres d'aquesta campanya electoral. L'han fet els de Sumar. Consisteix a implantar a Espanya un sistema de foment de la emancipació consistent a proporcionar 20.000 euros a tothom en complir 18 anys. Aquesta dotació tindria un cost anual per a les arques públiques d'uns 10.000 milions d'euros que serien finançats amb gravàmens sobre el patrimoni i la riquesa. Aquesta proposta, en plena campanya, ha merescut el menyspreu i ridiculització per part de les dretes i, sovint, la desconsideració també des de les esquerres. I és que les campanyes electorals no són un bon moment per debatre temes de calat de manera seriosa. Aquesta és una qüestió complexa, plena de matisos que requereix reflexions expertes i molta pedagogia abans de plantejar-se'n l'aplicació. Certament, per la dreta més assilvestrada –n'hi ha una altra?–, és fàcil de ridiculitzar titllant-lo d'utopisme quimèric, de responsabilitzar l'Estat de coses que no li pertocuen, d'induir al passotisme i a la irresponsabilitat dels individus, que l'esquerra té una voracitat impositiva insaciada, o bé que és una proposta populista més de "donar duros a quatre pessetes". Des de l'esquerra, els més moderats ho han titllat d'inaplicable i insostenible i altres, els més radicals, de ser socialment injusta precisament per la seva "universalitat", ja que no distingeix beneficiaris pel seu nivell de renda.

En realitat, la proposta no és conceptualment gens innovadora. Fa tres anys, la va formalitzar l'economista francès Thomas Piketty en el seu llibre *Capital i Ideologia*, on la plantejava en un muntant de 125.000 euros quan els joves complissin els 25 anys. Però tampoc ell

la va inventar. El primer a plantejar-ho va ser el polític radical i un dels pares de la constitució dels Estats Units, Thomas Paine, a finals del segle XVIII, el qual ho feia des d'una visió radical del concepte d'igualtat d'oportunitats i per compensar el conjunt de la població que havia quedat fora de joc quan es va instaurar el dret de propietat de la terra. Per ell, doncs, no era un tema de generositat sinó de justícia. Tant a aquest pensador i polític com altres que vingueren el segle següent, per exemple el socialista Saint-Simon, el que els preocupava

El pretès ascensor social de les societats contemporànies funciona només de manera residual

era la desigualtat social així com el seu caràcter acumulatiu i creixent, tendència sobre la qual, creien, calia establir mecanismes de correcció i de redistribució si és que es pretenia mantenir el sistema democràtic i la vida en societat, formes que consideraven incompatibles amb dinàmiques econòmiques que resultaven excloents. Així, el sistema d'herència familiar, pensaven, impedia una autèntica igualtat d'oportunitats, ja que les famílies amb diners perpetuaven la seva primàcia tot procurant per als fills una posició de sortida avantatjosa. Encara que al segle XX l'escolarització pública i el sistema sanitari universal han corregit dues causes històriques de desavantatge social, la disponibilitat de capital econòmic, cultural i relacional en determinats àmbits no hi ha manera de compensar-lo. Dit d'una altra mane-

ra, les possibilitats de sortir de la part baixa de l'escalafó social són mínimes. El pretès ascensor social de les societats contemporànies funciona només de manera residual. No hi ha res que es transmeti tant de pares a fills com ho fa la pobresa.

Des del punt de vista conceptual el tema de "l'herència universal" té molt sentit, si més no, estudiar-lo i avaluar-lo amb profunditat. Hi ha ingent literatura econòmica i política sobre el tema. Té una funció de justícia distributiva bastant evident, ja que possibilita als joves de qualsevol procedència social de disposar d'uns recursos per emprendre o bé formar-se. Fàcilment, en forma de capital humà o d'augment de l'activitat econòmica pot compensar els esforços fets per l'erari públic. No és despesa pura, si es fa bé, és inversió. Però en aquest com en molts altres temes, la bondat de les intencions no converteix la seva aplicació forçosament en positiva. El diable, com sempre, sol estar en els detalls. Igual que el que passa amb el concepte de *renda bàsica universal*, la lletra menuda i una adequada aplicació distingeix l'efecte integrador que s'espera de la promoció del desistiment social, de la subvenció a la vagància. Faria bé l'esquerra, com també els liberals de veritat, com ho era Thomas Paine, de plantejar-se a fons aquest concepte i deixar de menystenir allò que no s'entén. El gran problema de fons del nostre temps, i creix i creix, és la desigualtat. Sense mecanismes correctors, difícilment hi haurà la mínima cohesió social que requereixen els sistemes democràtics. Això sí, el debat de fons, que es faci fora de temps electorals. Campanyes polítiques i discussions raonades ja fa temps que són incompatibles.

Ares Escrivà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Tot per l'audiència

Amb l'experiència d'haver moderat i haver-me empassat uns quants debats electorals, puc afirmar i afirmo que encara em costa proclamar vencedors. Sí, tiro pedres sobre la meua teulada mentre llegeixo aquí i allà sentències fermes del cara a cara entre Sánchez i Feijóo. Tan rotundes com contradictòries, per cert.

El que passa llavors és que, per decantar-se cap a una o altra banda, resulta necessari analitzar els nivells d'objectivitat de cada valoració abans de prendre'n una com a fiable. I dubto, potser equivocadament, que la majoria de vostès dediquin el temps que tant ens falta a examinar minuciosament els detalls que destaquen els partits. Com enyoro la simplicitat i la sinceritat, el llenguatge planer, la naturalitat... i les propostes que haurien de ser l'eix central de la con-

tesa però ni hi són ni se les espera. Com a Catalunya, que es dona per domesticada i s'ha tornat invisible. A canvi, tenim protagonistes com el *sanchismo*, Vox, els sobresous, el "que te vote Txapote" i el Falcon, l'avió oficial de la Moncloa.

Per entendre'ns, un Air Force One a l'espanyola que darrerament es fa lloc a totes les entrevistes. Perquè aquest enfrontament de líders ha estat la cireta d'una gira de tots dos per programes de màxima repercussió. No s'han escapat ni de les nocturnes formigues Trancas i Barrancas ni de la reina rosa matinal que tant pot opinar de la Pantaja com d'alta gestió.

Tot val per l'audiència i si s'ha de baixar al fang, doncs s'hi baixa. Ara bé, només en campanya. Benvolguts polítics i apreciats assessors, em permeto dir-los

que disposem de memòria per recordar encerts i badades, inclús alguna imatge que no necessariem.

Que no en tenim prou amb veure'ls en texans o sense corbata per sentir-los propers. Que s'han de treballar els nostres vots perquè són cada cop més cars, com la cistella de la compra. Que sabem diferenciar informació d'espectacle i distingim les veritats de les mentides.

Els recomano el portal *Verificat*, el primer de Catalunya que es dedica a combatre dades falses o enganyoses. I no, no en surten gens ben parats. Queden dies per esmenar errors però suposo que aquí tan sols importa guanyar o perdre.

I, si calen culpables, sempre els quedarà el comodí dels periodistes, els ases de tots els cops.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

285

Que tinguem memòria!

Teniu gaire memòria, vosaltres? O bé sou dels qui anoteu tot el que heu de fer en una llista o en una agenda? És sabut que la memòria es deteriora amb el pas dels anys, sobretot a partir dels 60 o 65 anys, però si es manté una vida activa i sana aquest deteriorament pot ser més lleu. El seu moment òptim s'estima que se situa al voltant dels 26-30 anys. Als 40 anys, fruit de l'evolució normal de l'ésser humà i de la seva inevitable pèrdua de facultats, aquesta funció ja presenta mancances que, tanmateix, llevat d'excepcions, no interfereixen en el desenvolupament normal de les activitats diàries de ningú.

Si teniu **una memòria d'elefant** us felicitem, quina enveja que ens feu! En canvi, si teniu **memòria de peix**, haureu de **menjar cues de pansa** o apuntar-vos-ho tot. És curiós perquè en francès i en italià dels qui tenen mala memòria se'n

diu *avoir une mémoire de poisson rouge* i *avere la memoria di un pesce rosso*, respectivament –és a dir, en totes dues llengües es relaciona la mala memòria amb aquells peixets vermells exòtics que decoren la peixera–. No n'hi ha prou de ser peix, que a sobre si ets roig o vermell... I ja que parlem de peixos, recordeu que **anar** (o **estar**) **peix en** (o **d'**) **alguna matèria** vol dir que no anem gens bé, que portem l'assignatura malament i ens hem d'esforçar més per entendre-la o per aprovar-la.

Normalment la memòria s'ha associat, a tort, a la intel·ligència, tot i que d'intel·ligències n'hi ha diverses, ja se sap. Del qui sortosament té una ment privilegiada, en solem dir **llest** o **intel·ligent**. Però n'hi ha d'altres, de paraules. Mireu, mireu: eixerit, brillant, despert, desvetllat, llarg, viu, astut, sagaç, perspicaç, enginyós, escotorit, espavilat, escarrabillat...

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Croissants enverinats amb sabor de mel i rosada

Quan se m'escalfa la llengua –que sol ser més sovint que no pas poc– acostumo a dir que les telesèries de producció pròpia de TV3 consisteixen en dues o més persones que es troben al voltant d'una taula, o en una trobada casual de carter, i xerren. La tendència de les ficcions amb el segell que va imprimir Benet i Jornet, tenia aquest denominador comú, que suplia a base de costumisme l'evident manca de pressupost enfront de produccions de qualsevol altra televisió occidental. Llavors és quan apareixen les excepcions com la molt reivindicable *Pop ràpid* (2011-2013), la d'animació *Arròs covat* (2009-2012), o fins i tot *Plats bruts* (1999-2002) i tot et fa pensar que tampoc cal gaire inversió econòmica quan la imaginació fa acte de presència.

Ara em mirava quines són les sèries de televisió amb un pressupost més alt, i, oh sorpresa, cap està entre les que m'ha interessat de destinar-hi un parell de minuts del meu temps lliure. No conec el pressupost que va tenir entre 1982 i 1984 la *sitcom* de la BBC *The Yong Ones* (*Els joves*) però dubto que s'acostés ni de lluny a una mínima fracció dels bastant més de 10 milions de dòlars per episodi de qualsevol de les capdavanteres d'un rànquing igual d'absurd que qualsevol altre que es pugui fer en els diferents àmbits de la nostra existència. Tampoc hi figura cap de les temporades de *Fargo*, o els notables *True Detective*, o els *The Big Bang Theory* que tantes bones estones ens va fer passar. Per no parlar, clar, de la impagable *South Park*.

Filmin va estrenar fa un parell de setmanes una minisèrie de cinc capítols de l'actor i director quebequès Xavier Dolan. Un secret familiar que s'arrossegava durant tres dècades enverina les relacions entre quatre germans que s'han de retrobar arran del decés de la seva mare. Drogues, ninfomanies, psicopatia, violència i síndromes de Diògenes, entre altres afectacions, semblen tenir l'origen en un enigma farcit de víctimes i cap guanyador, amb una herència com a excusa argumental que es manté fins a un clímax final, amb tantes càrregues simbòliques que et fa creure que tot plegat és fins i tot millor del que en realitat és. Hi ajuda una banda sonora reeixida, on destaquen els *Croissants de Soleil* de Ginette Reno. Però per sobre de tot una tria dels actors que sembla ideal per uns personatges molt més creïbles que qualsevol interpretació que hagin pogut fer en vida Josep Maria Pou, Josep Maria Flotats, o Rosa Maria Sardà, amb aquella teatralització insofrible a tots nivells. Veieu, ja se m'ha tornat a escalfar la llengua.

Dijous, 24 de novembre de 2022
Vidéotron estrena la sèrie francòfona *La nuit où Laurier Gaudreault s'est réveillé*.

7è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA

AMB EL TEMPS JUST PER DINAR

Lluís Montoliu Viñeta Vic

Il·lustracions: Maria Peix

I

El senyor Armengol de fa anys que treballa al despatx d'una fàbrica de roba interior de senyora. Els amics i coneguts fan broma tot dient-li que es passa el dia entre calces i sostenidors, però la veritat és que hi fa de comptable i ben poca roba íntima passa per les seves mans. Només de tant en tant li demanen el parer sobre una nova línia que volen treure. Llavors esmerça el temps comptant els guanys que els podrà suposar llançar unes peces que com menys teixit tenen més cares són per a les futures usuàries.

Actualment el senyor Armengol –Josep Armengol, per servir-lo, que així és com ell se sol presentar– és la mà dreta del director de l'empresa. Sobretot, des que la mà esquerra en va marxar amb el que d'una esgarrapada va poder arregar de la caixa forta.

Això de ser ara la mà dreta, al senyor Josep li suposa una major responsabilitat i, també, l'ampliació del seu horari laboral. Per una cosa o per una altra, cada cop acaba sortint més tard de la feina. I alguna vegada, com avui mateix, el director li demana –com a favor especial– que després de dinar es reincorpori una estona abans al despatx.

S'ha de dir que els favors que li demana el director són cada vegada més freqüents. Però ell no sap dir que no, i sempre fa front a la situació de la mateixa manera:

–El que vostè disposi, senyor director.

Avui ha d'obrir una mica més d'hora perquè s'han d'enllestir unes comandes abans que la resta de personal torni a la feina. El director deixa clar que ell bé prou que ho faria, això d'obrir més d'hora. Però justament avui no pot. Li ho impedeix el dinar que, a càrrec de l'empresa, té amb un molt bon client. Un client a qui mirarà d'encolomar a un preu raonable tota una remesa de sostenidors que han sortit de fàbrica amb una petita tara: un puntet escorregut, gairebé invisible, a la vora de la tanca.

De manera que ha de ser el senyor Armengol qui, esgarrapant temps al dinar, tregui altra vegada les castanyes del foc de l'enfeinat directiu. I llavors torna a repetir la mateixa lletania:

–El que vostè disposi, senyor director.

El senyor Nofriu, que té els seus treballadors en molta consideració, agraeix l'esforç del seu subordinat, i no vol que aquest agraïment es limiti a quatre paraules i un copet a l'esquena. De manera que, en aquest cas, treu de l'escriptori del seu despatx una capseta blanca, tancada amb un llaç rosat molt vistós, i enceta el gest de donar-li al senyor Armengol.

–Miri –diu amb to magnànim–, li he preparat aquesta capseta per a la seva esposa.

Però, abans de donar-l'hi, ell mateix desfà el llaç i treu de la capsa un parell de sostenidors, l'un tot blanc i l'altre de color carn. I, recordant de sobte que la dona del senyor Armengol té una mida pectoral més aviat generosa, afegeix:

–Si s'ho estima més, també els pot donar a la seva filla. Em va dir que es deia Laura, oi?

Després, el senyor Nofriu torna a fer amb cura la llaçada de color rosa i passa la capseta al senyor Armengol, que se la desa a l'infern de l'americana. Li donarà a la dona tan bon punt arribi a casa, però no està gaire convençut que ella la rebí de bon grat. I és que la dona del senyor Armengol –la senyora Maria– comença a estar cansada que ell es passi més hores a l'oficina que a casa.

Sap prou bé que tenen una economia familiar més aviat justa, amb un fill encara jovenet i una filla que està fent estudis universitaris. Però això no li sembla una raó suficient per haver de patir durant tantes hores l'absència del marit. Està tan dolguda per la situació, que qualsevol petit detall pot ser la gota que faci vessar el got. I si això passa, al senyor Josep li toca calmar les aigües tot dient que, amb els temps, les coses canviaran i tot els anirà més de cara.

Sí, la senyora Maria es queixa que el seu marit cada vegada té menys temps per a la família. I afegeix que el fill, en Martí, sembla que creixi sense pare, i que ella cada vegada es troba més sola. I acaba esmentant la sort de la Laura d'haver marxat de casa per anar a estudiar a la capital.

Avui, quan el director li ha demanat d'obrir mitja hora abans, el senyor Josep ja ha pensat que a la Maria això no se li posaria gens bé. Segurament que diria allò d'altres vegades, però que no té cap intenció de complir:

–Qualsevol dia d'aquests, en Martí i jo agafarem la porta i no ens tornarem a veure mai més.

De vegades, quan s'arriba a aquest punt de la discussió, ell li acaba fent algunes carantines i a ella se li acaba escapant el riure per sota del nas. Llavors en Martí fa un gest com dient que a les persones grans no hi ha qui les entengui. I així van passant els dies, les setmanes i els mesos, sense que la situació canviï excessivament. Al menys, fins al dia d'avui.

II

És tard. Sap que quan arribi a casa, mare i fill ja estaran dinant. I, a sobre, els ha de dir que haurà de marxar més d'hora que els altres dies. Ja fa temps que s'han acabat aquells àpats familiars amb una mica de sobretaula a les acaballes del dinar. Era el que feien quan la Laura, la filla, encara vivia a casa. Llavors s'organitzaven d'una altra manera. La senyora Maria encara treballava a la merceria, i això els suposava una altra entrada de diners al cap del mes. Però quan la merceria va tancar portes, ella es va quedar sense feina. I el senyor Josep va començar a fer hores extraordinàries a l'empresa. Al matí, a la tarda o quan calgués. D'això ja fa un parell d'anys.

Ara la Laura estudia Infermeria a la universitat, en Martí va a l'institut i la senyora Maria, que ja no cobra l'atur, cus a casa per a veïns, amics i familiars. Però amb aquests diners i el sou del seu marit van molt justos. Sort, malgrat tot, de les hores extraordinàries del senyor Josep, que, tot i les protestes que aixequen, s'acaben convertint en un suport indispensable de l'economia familiar.

Avui, que té menys temps per dinar, el senyor Armengol veu amb disgust el rètol fet amb un tros de cartró que hi ha a la porta de l'ascensor. "NO FUNCIONA", diu amb lletres majúscules desiguals, d'un vermell llampant. De manera que ha de pujar a peu. Ho fa de pressa, aturant-se als replans per agafar alè. Ha d'arribar fins al cinquè pis.

Quan és davant de la porta, no troba la clau. Potser la té a la cartera. O potser se l'ha deixada al despatx. Per no perdre temps, toca el timbre i espera que l'obrin. La dona l'obre amb cara sorpresa. S'eixuga les mans amb el davantal, ple de dibuixos de verdures acolorides, i va per dir alguna cosa. Però ell, amb un petit gest de la mà, li demana silenci i s'excusa:

–No em diguis res. Ja sé que és molt tard. A sobre, l'ascensor està espatllat i no sé on he ficat les claus. Faig una mossegada i marxo de seguida. Avui em toca obrir més d'hora el despatx.

La dona torna a provar de dir alguna cosa, però ell s'obre pas entre ella i el bastiment de la porta i, com si volgués evitar tota protesta, diu:

–Em sap greu. Ja en parlarem aquest vespre. Vinc amb el temps just per dinar.

Deixa la jaqueta al penja-robes del rebedor i entra al menjador. El nen, d'uns dotze anys, se'l mira també estranyat. El senyor Josep s'adona de com creix. Avui, sense serrell, sembla encara més gran. Li passa la mà pel cap i li fa una riulla. S'asseu a taula. La dona li posa plats i coberts i li omple un plat de sopa fins a dalt de tot.

Mentre remena la sopa, que encara fumeja, mare i fill bescanvien un somriure de complicitat. Aliè al que passa entre tots dos, s'alça altre cop, va al penjador i treu de la butxaca de la jaqueta la capsa blanca, amb el llaç rosat. Se'n torna a taula i, com si fos el regal més preuat que mai li ha fet, la fa lliscar amb la punta dels dits per damunt de les tovalles, fins que és a l'abast de la dona.

Ella s'eixuga altre cop les mans amb el davantal i, il·lusionada, desfà el llaç. Obre la capseta i en treu els dos sostenidors, l'un blanc, l'altre color de carn. Es posa el blanc per damunt del davantal i comença a giravoltar, tot cantussejant una vella cançó i rient. El nen també riu. La facècia acaba provocant un moment de distensió. Després, torna els sostenidors al seu lloc i, amb to irònic, sospesa els seus pits voluminosos i diu:

–Veig que no dominem massa això de les mides! Noves rialles, ara de tots tres, en un ambient més relaxat. Però la facècia s'endú un temps preciós de l'estona de dinar. De manera que l'home xarrupa la sopa i comença a menjar en silenci. Mare i fill es miren altra vegada. Han recuperat alguna cosa que fa temps, molt de temps, que havien perdut. Potser és només una sensació passatgera, la il·lusió d'un petit moment. Però és un moment que cal aprofitar, com si hagués de durar per sempre.

El senyor Josep es fixa, entre cullerada i cullerada, en els canvis que hi ha hagut en la decoració del menjador. Des que ella és a l'atur, sembla disposa-

da a canviar-ho tot de dalt a baix. Els quadres de la paret no són els mateixos d'aquest matí. Pensa que els deu haver pujat del traster, dels que va portar fa poc de casa dels seus pares.

–Són bonics, els quadres. Per cert –afegeix–, avui fas molt de goig. Que t'has tenyit els cabells?

Es mira la dona i pensa que està de bon veure, i que el nen gairebé ja té el posat d'un noi et adoles-

cent. Hauria de trobar més temps per estar amb ells. S'ha perdut part de la infància del fill i corre el risc de perdre's també una adolescència que tot just ara comença. I, pel que fa a la dona, quantes coses els han quedat per dir-se! I és que en aquests darrers temps els silencis i els mals aires s'han ensenyorit de la seva relació.

La dona segueix sense dir res. Després, quan finalment sembla decidida a dir alguna cosa, se sent un telèfon mòbil. És el del senyor Josep. Ell l'agafa de manera precipitada de la butxaca del pantaló, no fos cas que li truquin del despatx. Qui sap si algun dia aprendrà a trencar amb aquesta dependència que el lliga a la feina com si es tractés d'un cordó umbilical. Tantes hores enterrat al despatx i quan en pot sortir sembla que un fil invisible controli tots els seus moviments!

Com en un acte inconscient, s'alça de la taula i se n'allunya una mica per poder parlar millor.

–Digui!

Una veu de dona s'endevina a través de l'auricular. De cop i volta, el senyor Josep canvia de fesomia. Astorat, la cara se li transforma. D'una revolada es menja l'última cullerada de sopa, i diu:

–Els demano que em perdonin. Era la meva dona. Veig que, amb les presses i sense ascensor, m'he equivocat de pis. Només he arribat fins al quart primera, i nosaltres vivim al cinquè primera.

I després, amb aire de compliment, afegeix:

–Passi-ho bé, senyora. Perdoni les molèsties. I gràcies per la sopa. Era molt bona.

Llavors passa amb tendresa la mà pel cap del noi, li esbullia una mica els cabells i li diu:

–Adeu, vailet. Estudia molt i fes bondat. Mira d'ajudar tant com puguis la teva mare.

Després agafa la jaqueta del penja-robes, obre la porta del pis i la tanca suaument des de fora. Puja els graons que el separen del cinquè. La seva dona és al llindar de la porta, i allà comença novament el rosari d'excuses. Hi afegeix, sense entrar massa en detalls, la curta visita al pis de sota.

Al quart primera, la il·lusió passatgera que havia començat a créixer s'acaba de trencar a bocins. Hi queda una capseta amb dos sostenidors i un llaç rosat. Però sobretot hi queda un buit. Un buit semblant al que hi va deixar el marit quan, fa anys, se'n va anar amb una dona deu anys més jove. Ara, mare i fill es miren un moment. Amb els ulls mig emboirats, es queden altre cop sols, en silenci.

Escolta el pòdcast dels relats del 7è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Hi col·laboren:

La Gralla

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: **Pep Puigtió Ruiz, de Sant Celoni**

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

FLEETWOOD MAC
'Rumours'

(1977, Warner Bros Records)

Rumours és l'onzè àlbum d'estudi de la banda britànica i nord-americana Fleetwood Mac i segurament un dels seus treballs més populars. I també, sobretot, és un dels discos més convulsos de la història gestat enmig d'una tempesta sentimental que va afectar tots els membres d'una de les millors bandes de blues-rock de tots els temps. Christine McVie i John McVie, que havien compartit escenari i lliit durant sis anys, es van barallar en acabar la gira de 1976 i ella es va acabar enrotllant amb el tècnic de llums, per a qui va escriure la peça "You Make Loving Fun", un dels *tracks* més desenfadats de *Rumours*. La parella formada per Stevie Nicks i Lindsey Buckingham, que havien entrat al grup l'any 1973 (gràcies a ells la banda va tenir el seu blues britànic classicot de pop i country ianqui), també van partir peres. Per acabar-ho d'arreglar, el *pare* de la banda, Mick Fleetwood, es va quedar sense la dona

amb qui havia engendrat dos fills després que ella li fes el salt amb el seu millor amic. Tot aquest merder, però (avui se'n diria *coti?*), no va acabar en tragèdia sinó en un dels millors discos de la història de la música moderna. Els cors dels músics es trencaven però el que van fer a l'estudi amb peces com "The Chain" (firmada a cinc mans!) o "Dreams" és autèntica màgia. Al cap d'un temps cap d'aquelles relacions es va recompondre però la banda va seguir com si res. Miracles del cor i, segurament, també de la butxaca. I encara duren!

NOTES

Adeu a Josep M. Llongueras,
'Llongue', ànima de La Madam

"Amb molt de dolor lamentem comunicar que en Josep Maria Llongueras, en *Llongue*, ens ha deixat aquesta matinada. L'enterrament serà demà diumenge, 9 de juliol, a les 9.30h al cementiri de Bellver de Cinca, a la província d'Osc (Aragó). Pròximament, hi haurà un homenatge a Sabadell on tots i totes esteu convidats a acomiadar-vos d'ell com es mereix i us mereixeu."

Amb aquest comunicat penjat a les xarxes per la seva família, dissabte passat ens assabentàvem de la mort d'en Llongue, un músic nascut el 1959 a Sabadell que serà recordat sempre com un dels líders de la formació La Madam, pionera del pop en català als anys 80. Amb aquesta banda va registrar tres LP i dos maxi *singles* convertint-se en un dels pares i pioners del que més tard seria el moviment del rock català. Amb La Madam *enterrada* (la banda va plegar veles el 1992), Llongue va publicar set discos en solitari, l'últim dels quals *-L'hora viscuda-* l'any 2020. També col·laborava

en programes de ràdio i feia de productor i tècnic de so a l'estudi que tenia a la Pobra de Montornès. Un dels darrers projectes que van passar pel seu estudi, precisament, va ser el de l'osonenc Juli Piris, amb qui també havien compartit escenari en alguna ocasió. Des de fa tres anys, Llongueras vivia a Bellver de Cinca, a la Franja, i seguia actiu fent concerts. L'últim, aquest mateix mes de juliol al Restaurant Gavina de la platja de Creixell.

EL TEST
Joan Falomí

Primer instrument que vas aprendre a tocar? La gralla. **Primer grup del qual vas formar part?** Sota Nota, un grup de grallers que vam muntar amb uns amics de Vic. **Primer concert en directe?** No ho recordo. Però devia ser algun tocant la gralla. **Primer disc que et vas comprar?** Algun d'en Sisa. **Quants discos tens?** Uns 200. **Salva'n tres.** Sisa & Melodrama, *Surfing with the Alien* de Joe Satriani i algun de jazz random. **Grups o músics de capçalera.** Pat Metheny. **Un concert (com a públic) per recordar.** Recordo molt l'U-zona Reggae de Torelló.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

CLÀUDIA XIVA
'Kendama'

Mariona Escoda, Edu Esteve, Scorpio, Núria López... són els noms d'alguns concursants de la primera edició d'*Eufòria* que ja han debutat sota l'emparrà d'un segell discogràfic *convencional*. L'ampostina Clàudia Xiva, en canvi, és la primera *ex-Eufòria* a debutar discogràficament anant a la seva i apostant per l'autoedició. El disc, amb vuit peces de pop d'autor, l'ha gravat i editat gràcies a una campanya de micromecenatge al costat del guitarrista i productor tortosí Josep Lanau. L'únic company d'*Eufòria* que apareix al disc és en Pedro, que canta a *Meteorits*.

TER
'Vestigis'

Ter és el nom del projecte que lidera Nil Lapedra, un músic de Camprodon que fins al 2021 era l'acordionista del grup de metal-folk Forja. A partir de llavors va començar en solitari i es va estrenar amb *Homeward Bound* (2021), on es va encarregar de tot menys de les bateries que va gravar Alfred Berengena, de Soziedad Alkohólka. Dos anys després arriba *Vestigis*, el primer gravat íntegrament en català. El disc és de black metal fosc i sinistre però és una meravella amb vuit peces inspirades en llegendes del Pirineu i en fets històrics, com a *Capsacosta 1794*.

DIVERSOS
ARTISTES
'El refugi. 085XX
- 2023'

Disc recopilatori amb 10 temes de 10 formacions emergents diferents i molt variades que han gravat una peça a l'estudi La Coctelera de Torelló (dirigit per l'ex-Txarango Ivan López). Tot el procés, a més, s'ha fet en el marc del projecte El Refugi, un centre comunitari de creació amb acompanyament artístic amb seu a la Guixa, a Vic. Els grups que hi participen, de gèneres molt diversos que van de la cançó d'autor al metal-rock, són Jandama, Lairal, Tomás Feres, Bàlsam d'Os, Santa Mandra, Miona, Pau Parejo, Pàmies, La Dona del Sac i POV.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

BRETXES QUE S'EIXAMPLEN

Els tipus d'interès eixamplen la bretxa de la desigualtat. El Banc d'Espanya no ha descobert la sopa d'all per arribar a aquesta conclusió. El que ha fet, això sí, és posar-hi dades en el seu informe sobre la situació financera de les llars i les empreses. Abans de la combinació alcista dels preus i de les hipoteques, un 7% de les llars de l'Estat espanyol tenien dificultats per afrontar, amb els seus ingressos, les despeses essencials. Passat el primer any en el qual, a partir d'una anàlisi qüestionable sobre els motius de l'encariment dels preus, el Banc Central Europeu va començar la seva política d'alça dels tipus d'interès, el percentatge ha crescut. Segons l'informe del Banc d'Espanya, ja hi ha a l'Estat un 9% de famílies (1,7 milions de llars) que tenen més despeses que ingressos. La meitat d'aquestes famílies, a més, no disposen d'estalvis per poder cobrir aquesta diferència, segons revela el document del Banc d'Espanya corresponent al primer semestre de l'any.

Al principi d'aquesta temporada, al setembre, ja hi havia clares advertències que aquests serien uns mesos de dificultat. De "dolor", per recollir exactament la paraula que va utilitzar el president de la Reserva Federal dels Estats Units, Jerome Powel, el que havia de venir en els mesos següents. Dolor és el que senten les famílies a les quals se'ls incrementava el compte del supermercat al mateix temps que ho feia el rebut de la hipoteca.

Algunes dades aporten llum sobre aquest dolor en les capes més desfavorides. El 2020, l'any de la pandèmia, amb preus estables i la relativa protecció que va permetre l'eina dels expedients de regulació temporal de l'ocupació –els llavors cèlebres ERTO–, les llars menys afavorides destinaven un 55% dels seus ingressos a béns bàsics (alimentació i subministraments com llum, aigua i gas). La xifra s'incrementava fins al 79% si també s'hi incloïa la despesa en hipoteca o lloguer. Actualment, la despesa per cobrir allò que es considera essencial arriba al 87%. Del 13% restant, n'han de sortir altres despeses no essencials, roba, oci, viatges... i, per aportar un concepte quimèric, estalvi.

No és difícil concloure que la responsabilitat d'aquesta situació s'ha d'atribuir a l'escassa reper-

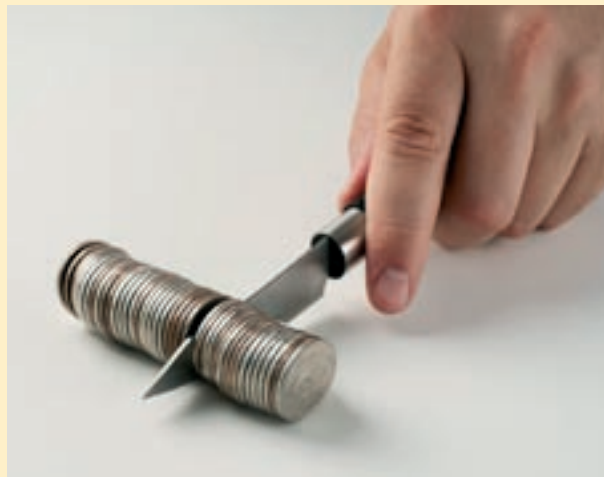
cussió de l'encariment dels costos dels productes essencials sobre els salaris. El diferencial entre la inflació i els sous s'ha anat eixamplant entre crits d'alerta dels sectors empresarials i els seus coristes que els increments salarials només contribueixen a fer més gran la inflació. Ha estat a lloms d'aquesta interpretació que el diferencial entre salaris i inflació a l'Estat va ser el més elevat de la Unió Europea l'any passat. La pèrdua de poder adquisitiu va ser del 5,3%, diferent del 3,9% d'Alemanya o del 2,2% d'Itàlia. De nou, les llars més afectades per aquest diferencial van ser les més desfavorides. Tot plegat, a més, amb interpretacions alternatives, expressades primer pel Banc Central Europeu i aquesta mateixa setmana per l'OCDE, gens sospitosos de ser altaveus de postulats d'esquerra radical, que han conclòs que en els últims mesos els beneficis empresarials han influït més sobre la inflació que els costos salarials.

No és estrany, en el context del diferencial entre creixement de preus i creixement dels salaris, que la capacitat d'estalviar s'hagi reduït de manera molt notable. Durant els temps de la pandèmia, s'atribuïa a la dificultat de gastar (tot estava tancat) el creixement dels diners que els espanyols en general tenien estalviats. El vent va canviar i no va ser únicament perquè reobriessin locals i la gent es llancés a gastar com si no hi hagués un demà. Van

venir temps de creixement de preus per motius més complexos que aquest. El fet és que, mentre que en el període de la pandèmia l'estalvi a l'Estat espanyol va arribar a situar-se per damunt del 15% de la renda bruta disponible (entesa com els ingressos un cop pagats els impostos i les cotitzacions socials), actualment ha quedat per sota del 7%. Ha caigut un 60%, com una combinació de l'efecte del creixement dels preus, dels tipus d'interès i de l'escàs estímul a l'estalvi que fan les mateixes entitats bancàries, que remuneren els fons dels seus clients un 79% menys que la mitjana europea. El resultat és que la taxa d'estalvis actual ja és inferior a la que hi havia abans de la pandèmia. I, no ha de resultar cap sorpresa, l'estalvi perdut durant aquest temps prové, principalment, de les rendes més baixes. Les que estan sotmeses a una limitació dels ingressos que si no són menors que abans de la pandèmia sí que almenys són inferiors al creixement de les despeses més habituals. Amb els mateixos ingressos, han hagut de pagar més al supermercat i més per tenir un sostre, i per poder cobrir aquesta diferència han hagut de tirar dels diners que havien pogut acumular. S'han hagut de menjar els estalvis.

Per això, tot i que els indicadors estiguin assenyalant que hi ha més gent treballant que mai i que el consum, sorprenentment, resisteix, comença a intuir-se que la situació es pot complicar en els propers mesos. Així ho assenjala el mateix Banc d'Espanya i també l'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal (AIReF, per als amics).

El Banc d'Espanya conclou en el seu informe sobre les llars i les empreses que l'impacte dels creixements de preus dels productes i de les hipoteques o lloguers sobre les famílies més vulnerables "podria recomanar la introducció de mesures de política econòmica focalitzades a donar suport a aquest col·lectiu". Potser seria més desitjable més contundència en l'afirmació, però el que no és difícil concloure, i criticar, és que les reflexions del Banc d'Espanya s'abracin com si fossin dogmes quan es tracta de retallar i passin més desapercebudes quan es tracta de protegir col·lectius desfavorits.

FREERIK

INDICADORS

Menys habitatges venuts

Catalunya va registrar 8.849 operacions de compra-venda d'habitatge, amb un descens del 5,5% en comparació amb el mateix mes de l'any passat, segons dades del Col·legi de Registradors. Pel que fa al nombre d'hipoteques sobre habitatges, el descens va ser molt més pronunciat, del 30,9%, fins a les 5.656. La tendència baixista coincideix amb el fort increment dels referencials hipotecaris, com l'euríbor.

Més creació d'empreses

La constitució d'empreses va augmentar un 10,2% a Catalunya durant el segon trimestre en comparació amb el mateix període de l'any anterior, fins a 5.824 companyies, segons les dades del Col·legi de Registradors. Va ser el segon territori de l'Estat amb més societats creades, per darrere de la Comunitat de Madrid (6.548). La mitjana de creixement català és idèntic al de l'Estat: un 10,2% més.

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / antoni@mindfulness-barcelona.com

Contingut i continent

En moltes de les nostres relacions i en especial les que tenim entre adults i sense una vinculació professional, ens pot resultar difícil o potser confús quan hem de ser continent en la relació o aportar contingut.

Contingut es converteix moltes vegades en emetre judici, donar opinió, dir el que l'altra persona "ha de fer", etc. Potser això és fàcil i moltes vegades no és apropiat.

És més difícil ser continent, donar espai, sostenir... respectar comprenent que els altres tenen dret a viure la seva pròpia vida, a prendre les seves pròpies decisions per aprendre'n i les seves conseqüències. Per tant, una manera d'estimar-los és no interferir-hi.

Igual que no interferiríem estirant una planta perquè creixi més ràpid, tampoc no és adequat interferir en la vida dels altres creient que sabem què és el que els convé.

Jo no sé què li convé.

Voler influir en les decisions alienes quan no és adequat significa no respectar, interferir, maltractar i, segurament, fastiguejar la relació amb l'altre.

La persona necessita sentir-se lliure per prendre les pròpies decisions i aprendre dels seus propis errors.

Aleshores, no podem ajudar ningú?, no podem ajudar els nostres amics/gues, els companys/es de feina, etc.?, no és això no implicar-se i *passar* de l'altre?

Sí que podem ajudar, però ho hem de fer d'una manera sàvia, és a dir, conscient i amable.

Alguns autors postulen el que

podríem anomenar les quatre regles d'or per saber quan hem d'ajudar els altres. Només és una proposta per reflexionar-hi.

• **Ajuda si t'ho demanen.** Encara que tinguis moltes ganes d'ajudar algú, has de respectar el desig de seguir experimentant i no ajudar-lo si no t'ho demana. Ajudar algú que no vol ser ajudat és una manca d'amor cap a aquesta persona.

• **Ajuda si el que et demanen no ho pot fer aquesta mateixa persona.** És a dir, no ajudis si la persona es pot enfrontar sola a la dificultat amb garanties d'èxit. Si ho fem, la convertirem en una persona dependent.

• **Ajuda si tens les eines necessàries per fer-ho.** Només puc ajudar si tinc el coneixement i les eines per fer-ho.

• **Ajuda si hi ha un enllaç de correspondència.** És a dir, no ajudis si, a causa del tipus de relació que tens amb una persona, qui l'hauria d'ajudar no ets tu.

Saber què ens correspon a cada relació és bàsic per donar l'ajuda concreta amb saviesa. De vegades els nostres sentiments ens fan sentir culpables si no ajudem a totes les persones.

En conclusió, el que és òptim és que la nostra acció es basi en aquestes quatre normes i que estigui fonamentada en la recerca del millor per a l'altre al marge dels nostres sentiments.

Mentre una persona no sigui conscient que necessita ajuda i la demani, tota l'ajuda que li proporcionem és, en realitat, una manera d'interferir en el procés de creixement.

Quan donem ajuda a una persona que no la demana, estem interferint en la pròpia llibertat.

I per tancar aquest article comparteixo les conegudes paraules de Virginia Satir:

*Vull estimar-te sense aferrar-me,
apreciar-te sense jutjar-te,
unir-me a tu sense envair-te,
convidar-te sense exigir-te,
deixar-te sense sentir-me culpable,
criticar-te sense fer que et sentis culpable
i ajudar-te sense ofendre't.*

*Si puc obtenir de tu el mateix tracte,
podrem conèixer-nos veritablement
i enriquir-nos mútuament.*

Feliç estiu!

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 14-07-2023 al 20-07-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Si ets dels que deixa de banda el tema de la salut, potser és moment de cuidar del teu cos i mimar-te una mica més. Una xerrada pendent amb la família es podria donar ara.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Aprens a gestionar les emocions, de manera que la interacció amb algunes persones difícils t'afecti menys. T'atreveixes a donar el primer pas cap a la persona que t'atrau.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Si tens veïns problemàtics, ves amb compte i aplica la prudència. Comences a pensar més en tu i en el que vols fer. Gaudeixes d'activitats relacionades amb els teus talents.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

La Lluna nova pot ajudar-te a connectar amb els teus propòsits més personals. Si parles amb franquesa, hauràs de filtrar una mica el que dius per no ferir sensibilitats.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Dones voltes a les coses i en com arreglar una situació que et preocupa. Surts a cremar la targeta o et dones algun caprici. Possible trobada amb una persona que t'atrau.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Vius un moment únic en el qual penses molt en qui ets i en com vols viure. Si tens vocació de solter, en les setmanes vinents pots abandonar-la per algú molt especial.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

El sector laboral podria robar-te una mica l'energia i la tranquil·litat. Si no estàs a gust on treballes, cerca altres opcions. Una persona que té parella es fixa en tu.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Vius una etapa de maduració en el sector sentimental. Si ja tens parella t'agradaria establir un compromís o fins i tot casar-te. Una persona d'edat avançada et necessita.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Pots rebre el suport d'una persona d'autoritat o fama que t'ajudarà a aconseguir alguns objectius. Prepara un viatge per retrobar-te amb un amic. Gaudeixes de la lectura.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

T'atrau la idea d'anar a viure a un altre lloc perquè sents que més enllà hi ha coses interessants per tu. Tens l'oportunitat d'ajudar a algú que ho necessita i l'aprofites.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Amb Mercuri i Venus a Casa VII és bon moment per fer presentacions o donar-te a conèixer professionalment. Moviment a la llar amb convidats o inesperades visites familiars.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Si has estat injust amb algú, t'ho farà saber. Les setmanes vinents potser hauràs de lidiar amb persones difícils. Canvis al sector laboral que et poden fer treballar més.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'Unicorns'

D'Àlex Lora

Una pseudovida calenta

La carrera d'Àlex Lora està plena de nominacions i guardons en festivals i premis alternatius, fins i tot des de la seva etapa acadèmica, cosa gens menyspreable i de gran mèrit, sens dubte. Ara bé, el seu talent és tan clar com el fet que jo no havia vist ni un segon de la seva filmografia fins l'estrena d'aquest llargmetratge. La pel·lícula és un retrat de la Isa, una jove impetuosa interpretada per Greta Fernández, un cul de jaumet atrapada en les seves dèries de tecnologia i xarxes socials i la seva immaduresa. Ella és la representació d'uns quants símptomes i patologies que el nostre jovent pateix, i aquesta radiografia no va del tot desencaminada.

La narrativa de la pel·lícula té un component estressant, un gra d'ansietat que va desplegant-se en les llums de les pantalles, les habitacions interiors, els talls de *stories* i les nits de festa. Un no saber on anar a caure mort, que és el mateix estat mental en el qual es troba la Isa. Paral·lelament, hi ha un component estètic paradoxal: unes càmeres lentes i unes músiques que ens duen en aquest món postadolescent que sol ser massa romàntic, embafador i tràgic quan tracta les emocions des d'un sentit purament individual.

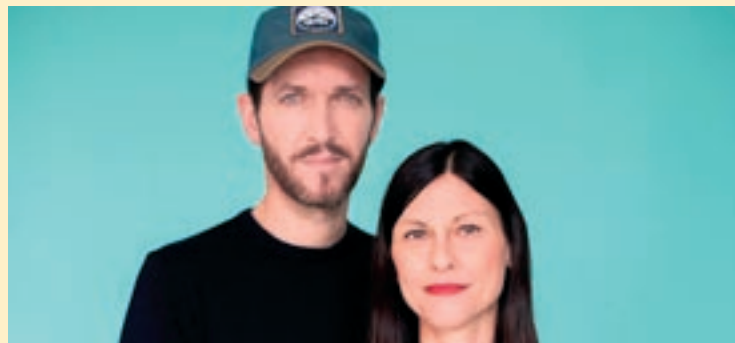
Nora Navas és qui interpreta la mare de la protagonista, i és aquest personatge qui dona un bon contrapunt per valorar tot el que diferencia dues generacions que amb prou feines connecten. Quan una li diu que necessita pensar per escriure la seva novel·la, l'altra es

mostra comprensiva i li diu que a ella li passa el mateix quan vol publicar les seves *stories*. Indefectiblement, davant aquest paral·lisme procaç, la mare li etziba un somriure condescendent; com he dit abans, no anem mal encaminats.

Tota la reflexió sobre les xarxes socials i la joventut porta a pensar que la barrera entre l'esfera real/humana i l'artística s'ha trencat, i tot es barreja en una espècie de pseudovida que és decebedora en tots els aspectes. Si a sobre tens vint-i-pocs anys i vas més calent que una serp, pots acabar de destruir-ho tot amb dues o tres escalfades en mal moment. La colonització de l'internet, de què és digital, arriba a parts insospitades de la nostra consciència, i els seus efectes són imprevisibles. A sobre, la colonització també és lingüística, el català s'acaba allà on comença l'element digital; fins i tot quan dues catalanoparlants s'embarquen en un projecte independent, no els passa pel cap que puguin fer-ho en la seva llengua materna. Fet i fet, la pel·lícula és absorbent, però alhora desagradable. La reducció del problema humà a unes pantalletes és, es vulgui o no, poca cosa. Si la visió de les senyores i senyors de 40 anys –que és l'edat dels autors d'aquesta pel·lícula– sobre la inconsistència i pusil·lanimitat del nostre jovent es redueix a la seva relació amb la tecnologia i cert sistema podrit que s'hi empara, es perd vigor i es peca de naïf. S'agraeix, però, l'esforç per comprendre'ns.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Delafé y Las Flores Azules tanquen el Mollet Music Week

Delafé y Las Flores Azules. Mollet Music Week. Parc de Ca l'Estrada. Divendres, 14 de juliol, 23.00h.

El grup, que va marcar una època gràcies al seu so personal i característic, va tornar als escenaris l'any passat, després de set anys de carreres en solitari. Ho han fet acompanyats de Dani Acedo, creador de la música des del 2009. En els darrers mesos han presentat la gira que reu sobre l'escenari els grans clàssics de la banda.

L'Esbart Dansaire de Mollet, a Roda

'Follia, 7 glops de deliri'. Teatre Eliseu, Roda de Ter. Diumenge, 16 de juliol, 19.00h.

L'Esbart Dansaire de Mollet porta a Roda de Ter, en el marc del festival Rodafolk, el seu espectacle *Follia, 7 glops de deliri*, estrenat el passat mes de març a Mollet. Es tracta de tota una al·legoria al món del vi i als carnivals a través de la dansa.

ORIGINAL

VS.

REMAKE

'Abre los ojos'

País: Espanya

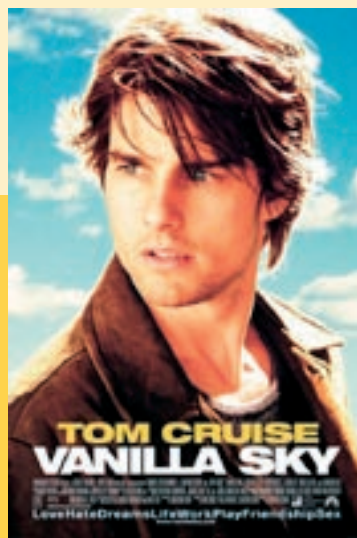
Direcció: Alejandro Amenábar

Intèrprets: Eduardo Noriega, Penélope Cruz, Chete Lera, Fele Martínez i Najwa Nimri

En César, un jove atractiu i ric, s'enamora de l'amiga del seu amic. La seva antiga amant, en un atac de gelosia, provoca un accident on queda desfigurada. A partir d'aquest moment la seva vida canvia completament i esdevé un horrible malson. Amenábar amb l'ajuda de Mateo Gil en el guió van crear el *thriller* amb la ciència-ficció per crear un drama psicològic i surrealista amb un desenllaç ambigu que ofereix a l'espectador múltiples punts de vista.

1997

2001

'Vanilla Sky'

País: Estats Units

Direcció: Cameron Crowe

Intèrprets: Tom Cruise, Penélope Cruz, Kurt Russell, Cameron Díaz, Jason Lee i Noah Taylor

Quan Tom Cruise va veure *Abre los ojos* es va interessar a l'instant per realitzar la versió americana, acceptant a canvi produir a Amenábar la seva tercera pel·lícula, *Los otros*, que va ser protagonitzada per Nicole Kidman, aleshores encara parella de l'actor. Cruise, però, va voler fer una megaversió amb la mateixa història, amb els mateixos girs de guió i les mateixes decisions argumentals, però va optar per fer una pel·lícula molt comercial amb un embolcall visual molt potent.

